

In aanloop naar de coalitievorming in uw gemeente sturen wij u hierbij, als regionaal netbeheerder, onze notitie *“Inbreng Enexis onderhandelingen coalitieakkoord 2026 Overijssel”*. Wij vragen u deze onder de aandacht te brengen van de formateur en de betrokken raads- en collegeleden, zodat de inhoud kan worden betrokken bij het coalitieakkoord.

In de notitie vragen wij het nieuwe college om drie zaken:

1. Ruimte voor energie

Versnel vergunningen en omgevingsplanwijzigingen voor energie-infrastructuur en reserveer actief ruimte voor transformatorstations, kabeltracés en buisleidingen.

2. Netbewust bouwen

Maak van netbewust bouwen de norm, beschouw het energiesysteem als randvoorwaarde in de ruimtelijke ordening en betrek Enexis vroegtijdig bij plannen voor woningbouw en bedrijvigheid.

3. Juiste energiemix

Kies per wijk tijdig de beste route om van het aardgas af te gaan, beperk het aantal energiedragers, ondersteun groen-gasprojecten met locaties en vergunningen en zet in op isolatie.

Uitnodiging na formatie

Na de formatie gaan wij graag in een gesprek met het nieuwe college in op deze punten en de specifieke situatie in uw gemeente.

Bij vragen denken wij graag met u mee.

Alvast bedankt en met vriendelijke groet,

Karsten Roelfsema
Strategisch adviseur Energietransitie

INBRENG ENEXIS ONDERHANDELINGEN COALITIEAKKOORD

Nederland ondergaat de grootste verbouwing van het energiesysteem ooit. Enexis bouwt, samen met de andere netbeheerders, aan de Deltawerken van de 21e eeuw. De energietransitie is steeds zichtbaarder: Nederland heeft de meeste zonnepanelen per inwoner en een groeiend deel van onze energie komt van eigen bodem. Dat vergroot onze weerbaarheid in tijden van geopolitieke spanningen.

Tegelijkertijd neemt de druk op ons elektriciteitsnet sterk toe. In steeds meer gebieden is sprake van netcongestie. Daarom is het belangrijk dat we, naast zon- en windenergie, ook volop inzetten op energieopslag, groen gas, waterstof en warmtenetten. Daarmee verlagen we de druk op het elektriciteitsnet.

Bedrijven in uw gemeente moeten nu soms jaren wachten op een nieuwe aansluiting of een verzwaring. Enexis wil nieuwe woonwijken, bedrijventerreinen en maatschappelijke voorzieningen graag blijven faciliteren. Daarvoor is de hulp van gemeenten onmisbaar. Alleen samen kunnen we de energietransitie waarmaken en bouwen aan een betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem voor inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen in uw gemeente.

De komende jaren schalen we maximaal op om ons energiesysteem klaar te maken voor de toekomst. Enexis zal daardoor steeds vaker zichtbaar zijn in het straatbeeld. Uw gemeente kan ons helpen deze enorme opgave te realiseren door met de volgende punten aan de slag te gaan:

1. Kies voor ruimte voor energie

De komende jaren bouwen we als gezamenlijke netbeheerders meer dan 50.000 wijkstations bij en leggen we 100.000 kilometer aan kabels aan. Door uitdagingen met ruimtelijke ordening kan Enexis niet altijd snel genoeg netinfrastructuur bijbouwen. We zien dat de zoektocht naar grond en het verkrijgen van de grond/zakelijk recht overeenkomsten, vergunningsprocedures en complexe regels de snelheid uit onze operatie halen. Daarom vragen wij van het nieuwe college:

- ***Benadruk het belang van energie-infrastructuur in uw gemeente en versnel vergunningstrajecten en omgevingsplanwijzigingen voor de aanleg ervan.***
- ***Reserveer en verkoop actief ruimte voor transformatorstations en stel ondergrondse ruimte beschikbaar voor kabeltracés en buisleidingen. Deze zijn nodig voor de uitbreiding van de energie-infrastructuur in uw gemeente.***

2. Kies voor netbewust bouwen

Netbewust bouwen is een belangrijk middel om de druk op het elektriciteitsnet te verlagen. Door gezamenlijk efficiënt en bewust om te gaan met de beperkte capaciteit, kunnen meer projecten, zoals woningbouw, worden aangesloten. Netbewust bouwen levert een bijdrage aan het beter benutten van het bestaande net voor alle klanten.

Door netbewust te bouwen vermindert de totale (netto) belasting van het net, wordt de belasting van het net zoveel mogelijk over de dag verspreid en is de belasting van het net tot op zekere hoogte 'stuurbaar'. Hierdoor kunnen woonwijken inspelen op schommelingen op het landelijke en regionale elektriciteitsnet.

Daarom vragen wij aan het nieuwe college:

- **Maak van netbewust bouwen de norm.**
- **Beschouw het energiesysteem als een randvoorwaardelijk onderdeel van ruimtelijke ordening.**
- **Betrek Enexis vroegtijdig bij plannen voor woningbouw en bedrijvigheid. Hoe eerder wij op de hoogte zijn, hoe groter de kans is dat wij gezamenlijk met u de plannen tijdig kunnen inpassen op ons energienet.**

3. Kies voor de juiste energiemix

Door de enorme inzet op elektrificatie in ons land neemt de druk op ons elektriciteitsnet toe. Daarom is het belangrijk om naast de opwek van zon- en windenergie, ook volop in te zetten op warmtenetten en groen gas. Dit verlaagt de druk op het elektriciteitsnet en draagt bij aan de betaalbaarheid van ons energiesysteem.

Warmtenetten

Warmtenetten zijn een belangrijke oplossing voor een duurzame warmtevoorziening in de gebouwde omgeving als vervanging van aardgas. Uit analyses van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) blijkt dat voor grofweg een derde van de gebouwde omgeving een collectief warmtenet de verduurzamingsoptie is met de laagste maatschappelijke kosten.

Eind 2027 zijn gemeenten aan zet om met een warmteprogramma per wijk bepalen wat de beste manier is om van aardgas af te komen: met individuele (hybride) warmtepompen of met een collectief warmtenet. Enexis moedigt gemeenten aan om zo snel mogelijk een keuze te maken. Zo weten inwoners waar zij aan toe zijn en kan Enexis zich hierop voorbereiden. Een warmtenet is een belangrijke aanvulling op het energiesysteem: het vermindert de druk op het elektriciteitsnet.

- ***Kies per wijk de meest geschikte manier om aardgasvrij te worden en leg dit vast in het warmteprogramma. Beperk het aantal energiedragers per wijk tot maximaal twee (bijvoorbeeld warmte, groen gas of elektriciteit). Deel deze informatie uiterlijk eind 2027.***

Groen gas

Groen gas, een duurzame variant van aardgas, wordt gemaakt uit diverse organische bronnen (reststromen) zoals groente- en tuinafval, slib, landbouwresten en mest. Doordat de eigenschappen van groen gas gelijk zijn aan die van fossiel aardgas, kan het direct worden ingevoerd op het reguliere gasnet, zonder dat consumenten een verschil merken.

Uit recente sectoranalyses blijkt dat er een behoorlijk aantal nieuwe projecten stilstaat. De belangrijkste knelpunten hierbij zijn: stikstof en natuurvergunningverlening. Meer inzet van groen gas betekent minder investeringen in het elektriciteitsnet. En dat terwijl de inzet van groen gas ervoor zorgt dat er in de toekomst minder investering in elektriciteitsnetten nodig is.

Daarom vragen wij het nieuwe college:

- ***Help initiatiefnemers voor groen gasinstallaties door mee te denken over geschikte locaties.***
- ***Zorg voor een snelle vergunningsverlening.***

De beste energie is energie die je niet verbruikt. Zet daarom als gemeente ook in op isolatie.

OVER ENEXIS

Wij zijn Enexis, een regionaal netwerkbedrijf dat verantwoordelijk is voor het leveren van elektriciteit en gas aan huishoudens en bedrijven in Groningen, Drenthe, Overijssel, Limburg en Noord-Brabant. Met meer dan 6.000 collega's staan we dag en nacht klaar om onze klanten op een veilige manier licht en warmte te brengen.

Ons voornaamste doel is om ervoor te zorgen dat energie veilig en betrouwbaar via ons netwerk bij onze klanten terechtkomt. De betrouwbaarheid en veiligheid van ons energienet behoren tot de wereldtop en dat willen we zo houden. Samen met overheden, bedrijven, huishoudens en andere betrokkenen bouwen we aan een toekomstbestendig energiesysteem. Het is een enorme uitdaging, maar tegelijkertijd een geweldige opdracht om Nederland duurzaam vooruit te helpen.

Bij vragen kunt u contact opnemen met Karsten Roelfsema (senior adviseur Energiesysteem & Transitie) via karsten.roelfsema@enexis.nl en 06-11538114